

Zoberec

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1933.

Ljubljana, 20. februarja 1933.

Štev. 2.

3.

Pastirsko pismo jugoslovanskih škofov.

Predsedstvo škofovskih konferenc v Zagrebu.

Štev. 301/Pr.

Vsem duhovnikom in vernikom blagoslov v Gospodu!

Ves svet je v težavah in bridkostih. Prišel pa je v te težave, ker se je oddaljil od Kristusa, božjega Sina, od njegovih svetih nauk in zapovedi; ker je zanemarjal in od sebe odbijal sveto milost, ki jo je Kristus zaslužil s smrtjo na križu in jo je izročil Cerkvi, da nam jo v svetih zakramentih deli. Svet ne mara Kristusa Odrešenika, samo v svojo modrost zaupa in išče vso srečo edino v zemeljskih stvareh in v telesnem uživanju. Kako napačno je tako mišljenje in prizadevanje, nam kaže najbolj jasno splošna beda, ki je objela ves svet, ter strašna pokvarjenost, ki se tem bolj širi, čimbolj zgineva v sreih vera. O tem pričajo strašna razuzdanost, kletvine, tatvine, natolcevanja, umori in samoumori, ki se tako neverjetno množe. In nič čudnega ni to. Saj vsi dobro vemo, kako težko, s kolikim samopremagovanjem in le s pomočjo božje milosti obvladamo hudobijo v današnjem pokvarjenem svetu; kako naj pa to doseže človek, ki nima vere v Boga in v neumrljivost duše? Samo vera, in sicer živa vera more dati človeku moč, da se obvaruje pred npravno pokvarjenostjo in propalostjo ter da tako živi, kot se spodobi božjim otrokom. Zato vsi oni, ki hote ali nehote rahljajo in izpodkopavajo vero, rušijo edini temelj, ki na njem trdno stoji npravnost posameznikov in narodov.

Predragi verniki! Naša sveta dolžnost je, združena s težko odgovornostjo pred Bogom, da vas opozorimo na veliko nevarnost, ki jo vsebuje vzgoja v sokolskem duhu Tyrševega sistema za vašo vero in vero vaših otrok.

Predragi, to vam hočemo naslikati tako preprosto, da boste mogli vsi razumeti. Tyrš, ki se je rodil pred sto leti, je ustanovil češkega Sokola. Bil je sicer po krstnem listu katoličan, toda že zgodaj je izgubil vero. Ne samo, da ni priznal krščanske vere, niti v Boga in v neumrljivost duše ni veroval, pekel in nebesa sta mu bila le ljudska izmišljotina. Vse to so dokazali pisatelji iz vrst njegovih lastnih pristašev. Človeško življenje na zemlji, večno gibanje in razvoj človečanstva, to mu je bilo vse. In samo temu namenu se mora prilagoditi vsa človekova vzgoja.

Ta Tyršev nauk je sprejel kot temelj vsemu svojemu delu in življenju Sokol kraljevine Jugoslavije. »Sokolstvo je pokret v smislu Tyrševe ideje«, tako pravijo njegova pravila (Ciljevi i putevi).

»Sokolstvo hoče in mora v smislu svojih načel krepiti naš narod telesno, moralno in duševno v pravcu večnega gibanja in Tyrševega nauka.«

Tako se poraja in teče vse sokolsko življenje in delo po Tyrševem duhu brez Boga in brez vere. Sokol je torej sam po sebi popolnoma brezversko društvo. Ker pa Sokol po teh načelih dela med mladino in med narodom, in ker hoče pridobiti ves narod zase, ruši v srcih svojih članov vsako, posebno še katoliško vero. Ni torej Sokol samo brezversko, temveč je tudi protiversko društvo.

Češki Sokol ni takoj v začetku odkrito priznal svojega protiverskega duha, toda po vojni je leta 1920 izjavil: »Sokol ne more biti pristaš Rima, mi smo in moramo biti proti katolicizmu.«

Češki Sokol je tudi zares delal po teh izjavah. Prav tako je pa delal tudi bivši Jugoslovanski Sokol na Hrvaškem in v Sloveniji. To potrjuje odločna in jasna beseda nekega Jugosokola v listu »Novi rod« z dne 1. marca 1920. Tu je zapisano: »Vsaj to je jasno, da noben Sokol ne more biti rimski vernik, duševni suženj. Resnično, Sokolstvo in katolicizem se izključujeta, in nepošten je tisti, ki to, četudi le v mislih, zanika. Enkrat za vselej, enkrat za vse Sokole, mi smo v boju proti papežu, kardinalom in vsem nenarodnim duhovnikom.«

Tako je govoril bivši Jugosokol in prav tako ne more drugače govoriti SKJ, ker SKJ ni nič drugega kot bivši Jugosokol.

Jasno je to izjavil prvi podstarosta SKJ na seji predsedstva Zveze slovanskega sokolstva v Pragi dne 11. januarja 1931. Rekel je, da je Sokolstvo po svoji vsebini ostalo v srcih in dušah v smislu sokolske ideje, kakršno je bilo prej. Vse naše sokolske organizacije imajo duh starih tradicij sokolskega bratstva po Tyrševih idejah. Dokler bomo stali na čelu mi stari Sokoli, bo vladal v novi organizaciji stari duh slovanskega sokolskega bratstva.«

Isto je izjavil tudi Savez SKJ sam na svoji skupščini v marcu lanskega leta. Uradno in slovesno je tu izjavil in proglasil, da današnji Sokol ni nič drugega kot naslednik prejšnjega Sokola in njegova naloga je, da dela v isti smeri, v kateri je delal prejšnji Sokol.

Zares, jasno je to povedano. In kaj to pomeni? To pomeni, da hoče SKJ prav tako delati proti veri, kakor je delal bivši Jugosokol.

»Toda,« nam govore Sokoli, »saj je v sokolskih pravilih jasno povedano, kakšno mora biti razmerje Sokolov do vere: »Sokolstvo spoštuje vsako versko prepričanje in čuvstvovanje,« tako je v pravilih zapisano (Ciljevi i putevi str. 21), »ker smatra vero za najsvetejši del notranjega življenja vsakega človeka. Zato je Sokolstvo dolžno, da enako spoštuje vsako versko prepričanje in čuvstvovanje. Vsak član Sokolske organizacije more svobodno spolnjevati zapovedi in se ravnati po predpisih svoje vere in svoje cerkve.«

In podstarosta SKJ je napisal knjigo »Tyrševo Sokolstvo«, kjer preko mere poveličuje Sokolstvo in njegove cilje: požrtvovalnost posameznika v korist celote, ljubezen do domovine, vztrajnost pri delu, enakost, bratstvo in svobodo itd.

Kar je lepega in resničnega v tej knjigi, vse to ni Tyrševa iznajdba; krščanska vera je vse to od svojega početka učila in dajala svetu v svojih spoznavalcih najsjajnejše zglede takega življenja. Poudarjajo, da Cerkev

v Tyrševem Sokolstvu nima nasprotnika, kaj šele sovražnika, in se pri tem sklicujejo na navedena mesta v Pravilniku! Vse to so lepe besede; kako pa izgleda pri tem življenju in delo Tyrševega Sokolstva, je druga stvar.

Vera je kakor zelo nežna cvetlica. Od prve mladosti jo je treba skrbno gojiti in varovati, sicer začne hirati in nazadnje usahne. Velika in sveta dolžnost staršev in šole je, da v otroški duši vsadijo in potem negujejo to nežno cvetlico. Posebno pa je dolžnost svete Cerkve, da ravna in vodi versko vzgojo skozi vse človekovo življenje. Zato jo je namreč Bog ustanovil. V sokolski vzgoji se pa Bog in vera nikjer ne omenjata, nikdar se ne opozarjajo člani na vršenje verskih dolžnosti, marveč se dela prav nasprotno.

Naj vam sedaj v nekaj primerih, ki pa jih je ogromno, osvetlimo življenje in delo SKJ.

Geslo, torej največja skrb bivšega Jugosokola, je bilo »razcerkvenjenje misli in čustev«. Kaj pomeni to »razcerkvenjenje«? To besedo so skovali slovenski Jugosokoli in z njo so hoteli povedati, da stremi Sokolstvo za tem, da misli in čustva ljudi odtrga od Cerkve, da torej izruje iz duš in src vernikov ljubezen in pokorščino do Cerkve. »Procesije moramo smatrati kot licemerstvo in nasilje. Kar so za naše nasprotnike procesije, to so za nas Sokolski obhodi z zastavami in godbami.« Tako so govorili Jugosokoli in isto dela SKJ povsod, kjerkoli in v kolikor so sokolski načelniki, prvaki, prosvitljenci in voditelji Tyršev duh dovolj razumeli. To je razlog, da se protiverski pojavi ne pokažejo v isti meri povsod, toda nikjer Sokolstvo niti najmanj ne vpraša po veri, po izpolnjevanju verskih dolžnosti, temveč dela vprav nasprotno. Zato:

1. Tyrševi Sokoli kot društvo se ne smejo udeležiti nobenih cerkvenih obredov. Samo nekaj značilnih primerov naj navedemo, ker podobnih je brez števila. Ko je splitski škof nekoč povabil vsa društva v mestu, da pridejo k procesiji sv. Rešnjega Telesa, je odgovoril SKJ, da sokolska društva ne morejo sodelovati pri takih slovesnostih. — Istega leta so hoteli pri proslavi 700 letnice sv. Antona na Visu člani sokolske godbe sami zase, ne kot Sokoli, sodelovati, prosili so samo, da bi smeli uporabljati godbene instrumente, toda uprava sokolske župe jim tega ni dovolila. — Sokoli v neki župniji blizu Varaždina so se v začetku udeleževali vseh cerkvenih slovesnosti, pozneje so morali na ukaz sokolske župe v Varaždinu to navado opustiti. — Na velikem sokolskem zletu v Splitu na Vidov dan, ko so sodelovali in bili navzoči tudi odposlanci češkega in poljskega Sokola, je bilo videti v cerkvah samo poljske Sokole, ki stoje na katoliških načelih.

2. Še hujše je, da prireja SKJ svoje zlete ob nedeljah in praznikih, da tako ljudstvo čim bolj odvrne od Cerkve. Prirejajo pa to dopoldne in popoldne in to že kako tako, da člani nimajo prilike in časa za izpolnitev verskih dolžnosti. Naj vam pokažemo zopet samo nekaj primerov:

Ko je imel lansko leto zagrebški nadškof slovesno božjo službo v Novi Gradiški in je bilo to že zdavnaj prej oznanjeno, je sklical SKJ zlet v Novo Gradiško iz vsega okraja. V času, ko se je morala začeti božja služba, so napravili Sokoli svoj pohod na kraj sestanka z godbo, tik mimo cerkve, dasi bi jim ne bilo treba hoditi prav tam mimo. In kljub temu, da je bilo ta dan več svetih maš, ni bilo videti niti enega Sokola v cerkvi.

V Boštanju je bil lansko leto meseca maja sv. misijon. Med misijonom, 14. maja, na praznik Gospodovega vnebohoda, je tamkajšnji Sokol priredil s svojim naraščajem izlet in to kljub temu, da so misijonarji lepo

prosili, naj se izlet ne prireja v času misijona. Otroci so telovadili na dvorišču neke gostilne in so bili potem še pri plesu, ki ga je spremljala harmonika. Ljudje so se pohujševali nad vsem tem in govorili: Kam vodijo naše otroke in to v času sv. misijona!

Dne 11. septembra 1932 je imel SKJ, in sicer varaždinska ter zagrebška župa skupaj, zlet v Krapino, kjer je bil takrat velik cerkven shod na Trškem vrhu. Na shod je prišla med prepevanjem svetih pesmi in v najlepšem redu procesija romarjev pod vodstvom svojega župnika. Preden je prišla procesija do glavnega trga v Krapini, je občinski policaj romarjem prepovedal prepevati svete pesmi, češ, da to moti Sokole. Slišali pa so se na glavnem trgu in na dvorišču sokolskega Doma vzkliki: »Dol s črno internacionalo!« »Dol z Rimom!« »Dol s papežem!« — Take vzklike so slišali tudi na drugih krajih. Vsi govori so se sukali okoli napada na katoliško Cerkev in vero. Glavni govornik je uporabljal tako prostaške besede, da jih je nemoogoče ponavljati v količkaj dostojni družbi. Celo tako daleč je šel, da je našega Odrešenika Jezusa Kristusa bogokletno primerjal s Tyršem in da je stavil Tyrša nad Kristusa.

3. Še hujše, da najhujše pa je to, da SKJ zaključuje, z namenom čim bolj nase pritegniti svoje člane in jih tako odvrniti od Cerkve, svoje sestanke redno s plesom in popivanjem pozno v noč in celo do ranega jutra. Prirejajo se predstave, ki imajo takšno vsebino, da je n. pr. neka šolska oblast prepovedala tako predstavo igrati v šolskih prostorih in je druga šolska oblast prepovedala dijakom udeležiti se podobne predstave. Sokolstvo širi dalje vedno bolj odurno nagoto pri vežbanju in pri javnih nastopih in to brez vsake potrebe, a z nevarnostjo, da se v mladini vzbudi duh razuzdanosti in da se mladina odtuji Cerkvi in veri. — Tako se ruši nrvnost v našem mladem naraščaju, tako se podkopava in uničuje vera. Kaj bo z našim narodom, če ta Tyrševa sokolska vzgoja brez vere in brez Boga v resnici prodre v široke plasti naroda?

Predragi verniki, kakor vidite, je vzgoja po Tyrševih načelih za versko in nrvno življenje vaših otrok, za katoliško Cerkev in, o čemer smo trdno prepričani, tudi za našo državo, neizrečeno pogubna.

Predragi verniki, zato pa je naša dolžnost, da vas najresnejše opozarjamo na to nevarnost in vas pozivamo, kakor smo storili to že l. 1921, da odvrnete to nevarnost od svojih otrok; Gospod Bog bo namreč zahteval od vas strog obračun, kako ste se brigali za versko in nrvno vzgojo svojih otrok.

To velja tako dolgo, dokler bo stal SKJ na Tyrševih načelih, dokler bodo »Putevi i cilji« pravila za življenje in delo SKJ, dokler bodo na čelu Sokolstva stari Jugosokoli.

Predragi verniki! Kristusovo rojstvo so slavili angeli s petjem: »Slava Bogu v višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji« (Lk 2, 14). Božja slava in mir ljudi, to je bil namen, zaradi katerega je prišel naš Odrešenik, Sin božji, na svet. Ko se je Kristus pred svojo strašno smrtjo poslavljaj od apostolov, jim je govoril: »Mir vam zapustim, svoj mir vam dam« (Jan 14, 27). Dušni mir, mirno in spokojno srce, to je velik dar, ki nam ga je dal naš ljubljeni Odrešenik Jezus Kristus. Toda čujte, predragi verniki, zopet govori Jezus: »Prišel sem, da ogenj vržem na zemljo, in kako želim, da bi se že vnel! Menite li, da sem prišel prineset mir na zemljo? Ne, rečem vam, ampak razpor!« (Lk 12, 49 in 51.) Ogenj je ogenj; ogenj peče in žge, izjeda rjo, topi in čisti dragocene kovine. Skozi tako čiščenje mora vsak človek, ker vsi smo polni

slabosti, napak in grehov. In zato je Kristus prišel na svet, da se vsa srca očistijo kot zlato v ognju. Ogenj, ki to čiščenje opravlja in ki ga je Kristus sam prinesel na svet, to so njegovi nauki in sredstva milosti, ki nam jih je izročil. Vse to ima namen, da očisti duše greha in da vžge v naših srcih božjo ljubezen. Da dospemo do tega, da bo v naših srcih gorela ljubezen, moramo skozi čiščenje, ker samo s silo in premagovanjem moremo grešno srce osvoboditi od greha in hudobije. Ko pa bo v naših dušah zavlada ljubezen, takrat se bo naselil v njih Kristusov mir, dušni mir, neprecenljivi zaklad, ki nam ga nihče ne bo mogel vzeti. Tega božjega daru nam svet ne more dati, svet, ki se boji pekočega čiščenja od greha; svet, ki noče ljubiti svojega Boga, ki noče sprejeti s hvaležnim in ponižnim srcem Kristusovega nauka in milosti in noče živeti po njegovih zapovedih; vseč pa mu je udinjati se goljufivim in minljivim zemeljskim dobrinam: bogastvu, časti, uživanju in grehu. Zato je rekel Kristus: »Menite li, da sem prišel prineset mir na zemljo? Ne, rečem vam, ampak razpor!« (Lk 12, 51.)

Ko je Marija Devica darovala Jezusa v templju, ji je rekel Simeon: »Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu, in v znamenje, kateremu se bo nasprotovalo« (Lk 2, 34).

Napademu in sovražili so Kristusa vsi oni, ki v njih ni bilo božje ljubezni. To sovraštvo so pozneje Kristusovi nasprotniki prenesli na sveto Cerkev. Večkrat je Kristus to prerokoval svojim učencem, najbolj jasno pa takrat, ko se je od njih poslavljal, preden je odšel v trpljenje in smrt dovršit odrešenje. Ta veličastna borba za Kristusa in proti Kristusu bo trajala do konca sveta. Toda Kristus je že v začetku svojega javnega nastopa govoril svojim učencem: »Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili. Veselite in radujte se, zakaj veliko je vaše plačilo v nebesih!« (Mt 5, 11, 12.) Ob koncu življenja jim je pa rekel: »Na svetu boste imeli stisko, ali zaupajte, jaz sem svet premagal« (Jan 16, 33).

Predragi verniki! Dragi katoliški bratje! V Kristusu edinem je rešitev, naša večna in časna sreča. Ostanimo zvesti katoliški Cerkvi, kakor so ji bili zvesti naši očetje več kot tisoč let našega narodnega življenja. Ostanimo močni v veri naših očetov in ne pustimo, da nas od te vere odvrne Sokolstvo, ki noče nič vedeti o našem Odrešeniku in noče nič vedeti o poštenem slovenskem imenu. Amen.

Dano na škofovskih konferencah v Zagrebu,
dne 17. novembra 1932.

† Dr. Anton Bauer,

nadškof zagrebški, predsednik škofovskih konferenc.

† Dr. Nikola Dobrečić,

nadškof barski, primas srbski.

† Dr. Ivan Ev. Šarić,

nadškof vrhbosanski.

† O. Ivan Rafael Rodić,

nadškof belgrajski in apostolski administrator banaški.

† O. Alojzij Mišić,

škof mostarski.

† Fra Joso Garić,

škof banjaluški.

† Dr. Anton Akšamović,

škof djakovski in apostolski administrator baranjski.

† D. Dionizij Njaradi,

vladika križevski.

† Dr. Jerolim Mileta,

škof šibeniški in apostolski administrator zadrski.

† Dr. Kvirin Klement Benefačić,

škof splitski.

† Dr. Josip Srebrnič,

škof krški.

† Dr. Ivan Franjo Gnidovec,
škof skopljanski.

† Miho Pušić,
škof hvarski.

† Dr. Gregorij Rožman,
škof ljubljanski.

† Dr. Josip Marija Carević,
škof dubrovniški.

† Dr. Ivan Starčević,
škof senjski in modruški.

† Lajčo Budanović,
škof in apost. administrator bački.

† Dr. Ivan Tomažič,
škof in zastopnik lavantin. škofa.

Anton Milošević,
delegat kotorskega škofa.

To skupno pastirsko pismo jugoslovanskega katoliškega episkopata je bilo prebrano vernikom v nedeljo 8. januarja 1933.

4.

Izjava.

Pastirsko pismo katoliškega episkopata v Jugoslaviji o Tyrševi ideologiji vzgoje v Sokolu Kraljevine Jugoslavije je povzročilo brezkončno gonjo zoper episkopat in zoper katoliško Cerkev. Na vse neosnovane napade, žalitve, klevete in grožnje odgovarjam samo to: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.« Vem pa tudi za besede našega Boga in Odrešenika: »Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili« (Mt 5, 11).

Hočem pa podkrepiti samo nekaj dejstev:

1. Okrožnico episkopata spravljajo v zvezo s »punktacijami« političnih ljudi. Najodločneje izjavljam, da naša okrožnica ni v nobeni zvezi s temi »punktacijami«. Po skoraj štiriletnem brezuspešnem prizadevanju, po ustnih in pisemnih prošnjah ter spomenicah, so škofje na seji 17. novembra 1932 enoglasno sprejeli in potrdili besedilo te okrožnice, ki je bila napovedana že na škofovski konferenci leta 1931. Na moj predlog je bilo sklenjeno, da se okrožnica ne bo takoj objavila. Zakaj to? Zato, ker mi je bilo obljubljeno, da se bo sokolsko vprašanje v kratkem rešilo. Sklenjeno pa je tudi bilo, da se v nasprotnem slučaju okrožnica razglasi 8. januarja 1933, na nedeljo, ki je posvečena sveti Družini. Ne samo, da nima okrožnica nikake zveze s katerimikoli političnimi »punktacijami«, jih tudi časovno ni mogla imeti, ker 17. novembra 1932 še sploh nismo vedeli za kake »punktacije«. Naša okrožnica je popolnoma verskega značaja in vsebine.

2. Nekateri trdijo, da so pri tej okrožnici sodelovali jezuitje, celo to trdijo, da so jo oni sestavili. In zato so začeli zoper nje gonjo in celo njihov izgon iz Jugoslavije zahtevajo.

Najodločneje izjavljam, da očetje jezuitje niso imeli prav nobenega posla niti vpliva pri tej okrožnici. Ta trditev je hudobna kleveta, iznešena samo zato, da morejo zagnati gonjo in hrup zoper jezuite in da tako najdejo vsaj en vzrok za njihov izgon iz Jugoslavije.

Nasprotno pa vem jaz in to tukaj javno povem, da so bile že zdavnaj sporočene v Beograd zahteve, naj se jezuitje izženejo iz Jugoslavije. O tem so pisali tudi v javnih glasilih. Posebno so se širili ti glasovi v Beogradu v decembru lanskega leta. O zadnjem božiču mi je prinesel nek visok državni dostojanstvenik iz Beograda vest, da »nekdo« pripravlja zakon o izgonu jezuitov. Torej ni naša okrožnica razlog, da se pripravlja

tak zakon, ker v decembru 1932 za njo še ni nihče vedel; le hudobno je podtaknjena, da morejo tako dobiti izgovor za izgon jezuitov.

3. Govorijo dalje, da je naša okrožnica izdana po nalogu svete Stolice, celo to govorijo, da je izdana na željo Mussolinija. Nad to zadnjo trditvijo se samo zgražam in jo z gnusom zavračam.

Kar pa tiče sveto Stolice, ve vsak, kdor ima količkaj pojma o vati-kanski diplomaciji, da je to popolnoma nemogoče. Samo peklenko so-vraštvo do katoliške Cerkve si je moglo to izmisliti in uporabiti, da ne-poučene nahujska zoper katoliško Cerkev.

Najodločneje izjavljam, da sveta Stolica ni nič vedela za našo okrož-nico in niti najmanj ni vplivala na to, da se je izdala.

Vsa odgovornost za to okrožnico pade samo na naš katoliške ško-fe v Jugoslaviji. Mi pa smo jo izdali iz čisto verskih razlogov, popolnoma prepričani, da bo to samo dobro za katoliško Cerkev in za krščansko vero sploh, obenem pa tudi v resnično korist kraljevini Jugoslaviji.

Dosedanji uspeh okrožnice — in to ne majhen — je ta, da so se »razodele misli iz mnogih src« (Lk 2, 35) in je postalo vsemu svetu jasno, koliko in kakšne sovražnike ima katoliška Cerkev v Jugoslaviji.

V Zagrebu, dne 25. januarja 1933.

† Dr. Anton Bauer,
nadškof, predsednik škofovskih konferenc.

5.

Gospodom duhovnikom za leto 1933.

In angustia temporum Vam, častiti sobratje, z iskrenim novoletnim pozdravom in blagoslovom sporočam na kratko nekaj misli, ki se mi zde v današnji dobi za dušno pastirstvo važne.

1. Ne bom Vašega dela hvalil; vsi veste, da se vsakega uspeha v delu za zveličanje duš z Vami vred odkrito razveselim in da z Vami čutim in nosim vsako bridkost, saj nam je teža križa vzajemno vsak-danje breme, od božje roke naloženo v naše posvečenje. Letošnje leto stoji v znamenju 1900 letnice našega odrešenja. Devetnajststoletnica je Kristusove smrti na križu, postavitev zakramenta presv. Rešnjega Telesa, ustanovitve sv. Cerkve in zmagovitega vstajenja Jezusovega. V luči teh dogodkov naj stoji vse leto. Vse večje verske prireditve naj se ozirajo na to spominsko obletnico. Izrabimo to izredno priložnost, da vernike še v večjem številu pripeljemo k presv. Evharistiji in jih pripravimo, da bodo znali v duhu spokornosti in zadoščevanja z Jezusom trpeti in — zmagati. Sveto leto bo gotovo prej ali slej razširjeno na ves svet. In to moramo porabiti kot čas pokore, molitve in dobrih del.

2. Kakor čujem, se širijo med verniki razni krivi nauki, kakor adventistične fantazije, sanje o nacionalni cerkvi, komunistične brezbožne ideje itd. Vse to se vrši večinoma tajno, podtalno, da je vsaka kontrola nemogoča. Naša dolžnost je, da ohranimo ljudi v pravi veri in jih obva-rujemo, kolikor je to duhovnikom mogoče, pred prevratnimi, miru in redu nevarnimi idejami in načrti. Naše orožje je božja resnica svete vere. Zato Vas vse prav posebno prosim, vršite z vso goreč-nostjo in vestnostjo službo oznanjevalcev božje besede.

Razlagajte verske resnice jasno, umljivo, pozitivno. Jasnost je vernikom dandanes posebno potrebna, ker je tudi v verskih rečeh toliko nejasnosti in zbeganosti. Prihajajo časi, ko se bodo morali verniki boriti za svojo vero, zanjo trpeti in več ali manj težke žrtve doprinašati. V tej dobi preizkušnje bodo le tisti vzdržali, ki bodo jasno vedeli, kaj jim pomeni sveta vera in za kaj se borijo in trpijo. Katerim bo vera le neka bolj vnanja navada, neki domač običaj, tisti jo bodo kaj kmalu, ob prvem resnem boju, pustili prav kakor tožimo nad mnogimi izseljenci, ki so z domačim krajem vred zapustili tudi versko življenje. Zaradi tega naj Vam, dragi sobratje, priprava na pridigo pomeni važen del pastirovanja. Ne bi zadostili tej važi svoji dolžnosti, ako bi se v svojih pridigah držali le stereotipno nedeljskih perikop in se leto za leto ponavljali. Pridigati morate vse verske resnice, zlasti pa ogrožene in pozabljene. Aktualne se mi zde danes pridige o veri, o Bogu (de Deo uno, de Deo creatore), o Cerkvi (prim. knjigo dr. Fr. Grivca), o Kristusu, njegovi osebi, njegovem nauku, odrešenju (vse po evangeljskih poročilih, o katerih nam živo stopi lik Kristusov pred oči), nadalje o pravičnosti, o krščanski ljubezni, o evharističnem življenju (daritev in obhajilo), o aktivni udeležbi na božji službi itd. Pouk naj bo sistematičen, da bodo verniki dobili čim večjo jasnost in bodo znali ugovore in pomisleke pravilno presojudati. Najprej mora biti pozitiven nauk Cerkve jasen, potem šele more priti na vrsto polemika (apologetika), kolikor je kje potrebna.

3. Quoad modum agendi cum poenitentibus, qui adscripti sunt societati, cuius ideologia ab episcopis utpote veritati catholicae adversaria rejecta est, consulendi sunt probati auctores (praeprimis Fr. Ušeničnik, Pastoralno bogoslovje, editio I. pg. 507 s, edit. II. pg. 242 s). Nihil novi episcopi statuerunt, sed monitum suae epistulae ex anno 1921 renovare voluerunt. Societas non pertinet ad damnatas in sensu can. 2335, sed consideranda est tanquam occasio peccandi pro multis et educationi religiosae nociva. Nonnulli dictae societati adhaerent coacti gravibus causis, quorum cooperatio, dummodo mere materialis sit, gravi ex causa tolerari potest. Confessarii prae oculis habeant, quemvis poenitentem individualiter tractandum esse iuxta principia moralia de occasione et cooperatione. Nihil quaerimus nisi salutem aeternam animarum.

Najnujnejša potreba v sedanji dobi je, da se v vsaki župniji vpelje Apostolstvo mož in fantov, ki skupno prejemajo svete zakramente vsako prvo nedeljo v mesecu, katera je za nje rezervirana. Kjer to še ni uvedeno, se mora brezpogojno v tem letu uvesti. Enako važna je Katoliška akcija, ki naj skrbi za intenzivno versko življenje v župniji. Odlasati z izgraditvijo te akcije pomeni skoraj grešno malomarnost.

4. Rešitev lanskih pastoralnih konferenc boste, gospodje, dobili kasneje. Dolgo sem moral čakati, da so bila poročila iz vseh dekanatov doposlana. V jubilejnem letu velja še bolj kot kdaj: Delajmo, molimo, žrtvuimo, pa zaupajmo v Boga. Jesus in Sanctissimo Sacramento esto nobis fortitudo et solatium!

V Ljubljani, dne 12. februarja 1933.

† Gregorij,
škof.

Kanonična vizitacija leta 1933.

Gospodje, pri katerih se bo vršila letos kanonična vizitacija in birmovanje, naj se držijo navodil, ki so bila dana zadnji dve leti (Škof. list 1931, str. 8—11 in 1932, str. 11—13). Nimam prav nič novega dodati. Lansko leto so gospodje hvalevredno izvedli navodilo, da naj vsi navzoči duhovniki odgovarjajo pri obredu sv. birme in da molijo Vero, Očenaš in Zdravo Marijo po birmi vsi birmanci glasno skupaj s škofom in duhovščino. Naj gospodje tudi letos gledajo na to.

Letos bosta kanonična vizitacija in birmovanje v dekanijah: Kočevje, Leskovec, Litija in Radovljica (polovica), in sicer po sledečem redu:

1. Dekanija Kočevje:

1. Kočevje v nedeljo, 30. aprila.
2. Polom v ponedeljek, 1. maja.
3. Stari log v torek, 2. maja.
4. Topla reber v sredo, 3. maja.
5. Stara cerkev v četrtek, 4. maja.
6. Koprivnik v petek, 5. maja.
7. Nemška Loka v soboto, 6. maja.
8. Spodnji log v nedeljo, 7. maja.
9. Mozelj v ponedeljek, 8. maja.
10. Banjaloka v torek, 9. maja.
11. Fara pri Kostelu v sredo, 10. maja.
12. Osilnica v četrtek, 11. maja.
13. Borovec v soboto, 13. maja.
14. Kočevska Reka v nedeljo, 14. maja.
15. Gotenica v ponedeljek, 15. maja.

2. Dekanija Leskovec:

16. Škocijan v četrtek, 18. maja.
17. Bučka v petek, 19. maja.
18. Raka v soboto, 20. maja.
19. Kostanjevica v nedeljo, 21. maja.
20. Št. Jernej v torek, 23. maja.
21. Sv. Križ v sredo, 24. maja.
22. Cerklje v četrtek, 25. maja.
23. Velika Dolina v petek, 26. maja.
24. Čatež v soboto, 27. maja.
25. Krško v nedeljo, 28. maja.
26. Leskovec v ponedeljek, 29. maja.
27. Sv. Duh v torek, 30. maja.
28. Studenec v sredo, 31. maja.
29. Boštanj v četrtek, 1. junija.

3. Dekanija Litija:

30. Javorje v torek, 25. aprila.
31. Štanga v sredo, 26. aprila.
32. Janče v četrtek, 27. aprila.
33. Prežganje v petek, 28. aprila.

34. Polšnik v sredo, 7. junija.
35. Dole v četrtek, 8. junija.
36. Št. Jurij v petek, 9. junija.
37. Svibno v soboto, 10. junija.
38. Radeče v nedeljo, 11. junija.
39. Kresnice v ponedeljek, 12. junija.
40. Hotič v torek, 13. junija.
41. Primskovo v petek, 8. septembra.

4. Dekanija Radovljica.

42. Rateče-Planica v torek, 20. junija.
43. Kranjska gora v sredo, 21. junija.
44. Dovje v četrtek, 22. junija.
45. Sv. Križ v petek, 23. junija.
46. Jesenice v soboto, 24. junija (šola),
v nedeljo, 25. junija (birma).
47. Breznica v ponedeljek, 26. junija.
48. Begunje v torek, 27. junija.
49. Brezje v sredo, 28. junija (obisk).
50. Radovljica v četrtek, 29. junija.
51. Ljubno v sredo, 5. julija.
52. Leše v četrtek, 6. julija.
53. Mošnje v petek, 7. julija.
54. Lesce v soboto, 8. julija.
55. Koroška Bela v nedeljo, 9. julija.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1933.

† Gregorij,
škof.

7.

Pastoralne konference v letu 1933.

I.

Za pomladansko konferenco se predlagajo v rešitev ta vprašanja:

1. Kako se naj verniki pritegnejo k večji litur-
gični aktivnosti a) z uvedbo slovenskega Obrednika, b) s sodelo-
vanjem pri sveti daritvi.

2. *Modus agendi cum occasionariis.* (*Finis disputa-
tionis sit, ut omnes confessarii uniformiter agant.*)

II.

Za jesensko konferenco se predlagajo ta vprašanja:

1. Edinost med duhovščino (potreba, sredstva itd.).

2. Delo in uspehi katoliške akcije po posameznih
župnijah. (Kratko pismeno poročilo iz vsake župnije).

3. *Casus:*

*Mauritius, diu in America qua operarius in fodinis degens, nomen
dedit »organizationi« socialisticae »Vorwärts«. Postea domum rediens parochio
occasione missionum inter multa alia hoc quoque narrat, se tempore, quo
infirmus et sine labore erat, non pauca subsidia ab »organizatione« accepisse,
et affirmat socialistas curam agere operariorum. A parochio increpatus, quo-*

modo sectae socialisticae adhaerere possit, respondit, se quoad res religiosas Ecclesiae semper fidelem mansisse; alios operarios tantummodo propter rationes oeconomicas socialistis adscribi, alios vero in quibusdam officinis terrore adigi, ut nomen dent et ephemerides socialisticas teneant, animis interne reluctantibus.

Idem Mauritius interrogat parochum, num peccaverit, eo quod subsidia in America ad congruam pastorum sustentationem praescripta subinde non solverit; et quod in patriam revertens vectigalia defraudaverit non indicans merces novas, quas secum habebat.

Quaeritur:

1° Quomodo dijudicandi et tractandi, qui >organizationi< socialisticae nomen dant?

2° Num et quas poenas ecclesiasticas incurrant?

3° Quae sit obligatio sustentandi pastores ecclesiasticos?

4° Quomodo tributa dividantur, et quomodo lex tributorum obliget?

V Ljubljani, dne 13. februarja 1933.

† Gregorij,
škof.

8.

Št. 384.

Izpiti duhovnikov v zmislu kan. 130.

Za letošnje izpite se določa sledeča tvarina:

I.

Iz osnovnega bogoslovja: De Ecclesia. S posebnim ozirom na dušno pastirstvo.

Iz dogmatike: De actu fidei eiusque proprietatibus: de necessitate gratiae actualis, eius relatione ad naturam, de dispensatione eius, de iustificationis natura et effectibus formalibus gratiae sanctificantis; de visione beatifica; de sanctitate Christi, de sacerdotio Christi, de divina Maternitate B. M. V. deque privilegiis eam sequentibus; de SS. Eucharistiae sacramento; de confessione sacramentali; de contritione et attritione.

II.

Iz biblične vede: Stari zakon: Uvodna vprašanja o knjigah SPSZ; vsebina historičnih knjig in eksegeza 150 psalmov.

Novi zakon: Uvod v sinoptične evangelije in liste apostola Pavla; eksegeza evangelija sv. Janeza in Apostolskih del.

III.

Iz moralne teologije: De principiis (Noldin). — De praeceptis Decalogi (excepto VII.). (Po Noldinu.)

Iz pastoralne teologije: O sv. maši in zakramentih.

Iz cerkvenega prava: De matrimonio (Can. 1012—1143; 1960—1992). De beneficiis et administratione bonorum ecclesiasticorum (Can. 1409 do 1551).

Izpiti iz vseh treh skupin se bodo vršili v četrtek dne 12. oktobra 1933 v avlah ljubljanske teološke fakultete (Alojzijevišče). Začetek ob osmih.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1933.

† Gregorij,
škof.

Novomašniki leta 1933.

V mašnike bodo letos posvečeni sledeči bogoslovci ljubljanske škofije:

Iz V. letnika:

1. Anton Duhovnik, roj. v župniji Preska dne 9. maja 1910.
2. Franc Jeglič, roj. v župniji Podbrezje dne 20. novembra 1909.
3. Jožef Kunstelj, roj. na Bohinjski Beli dne 1. marca 1909.
4. Franc Novak, roj. v župniji Moravče dne 8. decembra 1909.
5. Filip Štular, roj. v župniji Podbrezje dne 26. avgusta 1909.

Iz IV. letnika:

6. Franc Blaj, roj. v župniji Dob dne 10. maja 1909.
7. Janez Hrovat, roj. v Žužemberku dne 24. maja 1909.
8. Jožef Jamnik, roj. v župniji Mirna peč dne 14. januarja 1909.
9. Ignacij Kunstelj, roj. na Vrhniki dne 10. avgusta 1908.
10. Rudolf Mecilošek, roj. v Zagorju ob Savi dne 5. aprila 1904.
11. Jožef Prešeren, roj. v župniji Šmihel pri Nov. mestu dne 4. februarja 1909.

V zmislu določil kan. 998 cerkvenega zakonika naj se ti novomašniki v vseh župnih, duhovnijskih in samostanskih cerkvah razglase vernikom s prižnice in sicer na prvo postno nedeljo, dne 5. marca 1933, s priporočilom, naj verniki molijo zanje, da bi postali in ostali duhovniki po Srcu Jezusovem ter da bi dobri Bog v teh hudih časih obudil veliko duhovskih poklicev. V zmislu določila v Škofijskem listu 1931 na str. 49 naj se na dan, ko se novomašniki razglase, in na dan njihovega mašniškega posvečenja moli pri dopoldanski in popoldanski službi božji molitev za novomašnike, kakor je v Cerkvenem molitveniku na str. 264.

Subdiakonati bodo imenovani prejeli na kvaterno soboto v postu, dne 11. marca 1933, druga dva višja redova pa: diakonat na belo nedeljo, dne 23. aprila 1933, prezbiterat pa na praznik Marijinega obiskanja, dne 2. julija 1933.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1933.

† Gregorij,
škof.

Navodilo o razpregledu (evidenci) državnih taks, vplačanih pri župnijskih uradih.

V izpopolnitev in pojasnilo navodila v Škof. listu 1932 str. 93, se župnim uradom priobčuje od predsedstva škofovskih konferenc v Zagrebu dne 8. januarja 1933, pod številko 351/Pr. ex 1932 o istem predmetu izdana okrožnica.

Finančno ministrstvo v Beogradu je objavilo z razpisom številka 46.451 v juliju 1932 novo naredbo o razpregledu vplačanih državnih taks. Ta naredba veže tudi cerkvene oblasti in urade, zato je bila predložena z

razpisom ministrstva pravde, šte. 60.225, z dne 25. julija 1932 škofijskim ordinariatom v izvršitev in razglasitev.

Ker pristojne davčne uprave, ki so tudi neposredno obvestile posamezne župne urade o tej naredbi, vsled svoje uradne dolžnosti terjajo in urgirajo na podlagi te naredbe predpisane mesečne izkaze o vplačanih državnih taksah, se objavljajo v vednost in ravnanje gospodom duhovnikom v dušnem pastirstvu sledeče določbe:

I. Vsi župni uradi morajo voditi Opravilni zapisnik v vezani knjigi na predpisani tiskovini. V ta Opravilni zapisnik se mora vpisati s tekočo številko vsak uradni spis, ki ga župni urad sprejme ali odpošlje.

II. Po določbah taksnega zakona z dne 25. oktobra 1923 se plačujejo za listine župnih uradov sledeče državne takse:

1. Tarifa št. 330 za matične izpiske in potrdila (izpričevala)	Din 10.—
2. Tarifa št. 331/I. Pristojbina za družinske pole do treh oseb, vsaka Din 10.—	„ 30.—
3. Tarifa št. 330/I. Pristojbina za družinske pole za več ko tri osebe, za vsako nadaljno osebo	„ 5.—
4. Tarifa št. 330. Pristojbina 3 za matične izpiske radi šolskega vpisovanja (kar se mora na listini označiti)	„ 5.—
5. Tarifa št. 330. Pristojbina 2 za potrdilo, da oseba ni vpisana v matičnih knjigah	„ 5.—
6. Tarifa št. 324 za dovoljenje, da se sme župljan poročiti v drugi župniji	„ 50.—
7. Tarifa št. 3 in 4 za vsako potrdilo za zasebnike	„ 20.—
8. Tarifa št. 324 za prošnjo, da se sme pokopati samomorilec po cerkvenih obredih	„ 10.—

III. V vsakem slučaju, kadar je na listini, ki se je sprejela ali se odpošlje, prilepljen še neuničen kolek, ga bo župni urad uničil s t. zv. »zumbom« ali s pečatom na listini sami ter v Opravilnem zapisniku, in sicer na praznem prostoru pred rubriko za tekoče število, označil tarifno številko taksnega zakona in znesek, plačan s kolkom, prilepljenim in uničenim na dotični listini, ki se vpisuje v Opravilni zapisnik.

Na pr.: Kadar župni urad napiše krstni list za zasebnika, bo zapisal v Opravilni zapisnik na praznem prostoru pred tekočo številko: Tarifa št. 330, 10 Din, in isto bo napisal tudi na krstnem listu.

IV. Vsak mesec se mora najkasneje do desetega dne v mesecu poslati pristojni davčni upravi poročilo o vseh državnih taksah, ki so bile v minulem mesecu pri župnih uradih na ta način plačane in so vpisane v Opravilnem zapisniku. — Ravna se naj po sledečem obrazcu:

Štev.

Predmet: Poročilo o plačanih državnih taksah v kolkih za mesec

Davčni upravi

V

Pri tukajšnjem uradu so bile v kolkih v zgoraj označenem mesecu plačane naslednje takse:

1. T. št. 331 v zvezi s T. št. 1, 3 listine po 5 Din	Din 15.—
2. T. št. 3, 4, 2 listini po 20 Din	„ 40.—
3. T. št. 330, 8 listin po 10 Din	„ 80.—

Skupaj . . . Din 135.—

V, dne

Župnik.

To poročilo se mora poslati davčni upravi tudi tedaj, ako tekom meseca ni bila plačana nobena kolkovina. N. pr.: Poroča se, da podpisani župni urad v minulem mesecu ni imel nobene plačane kolkovine po zakonu o državnih taksah.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1933.

† Gregorij,
škof.

11.

Štev. 662.

Šolski počitniški dnevi in prazniki.

Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani je z odlokom z dne 12. januarja 1933, IV. No. 671/1 določila glede zgornjega sledeče:

»Na osnovi sklepa seje banovinskega šolskega odbora z dne 14. decembra 1932 odrejam do nadaljnjega enotno praznovanje praznikov in počitniških dni:

1. Potek šolskega leta:

a) Šolsko leto se začne 1. septembra z otvoritveno službo božjo, z naknadnim vpisovanjem otrok novincev in sejo krajevnega učiteljskega sveta. (Ako je 1. septembra nedelja, se vrši to naslednji dan.) Dne 2. septembra je redni pouk.

b) Zaključek prvega polletja je zadnjo soboto v januarju z razdelitvijo dijaških knjižic po rednem pouku ob 11 pri dopoldanskem, odnosno ob 15 pri popoldanskem pouku.

c) Začetek pouka v drugem polletju je naslednji ponedeljek.

č) Zaključek drugega polletja je 28. junija.

2. Odmori med šolskim letom:

a) Glavni odmor traja od Vidovega dne do vštete 31. avgusta.

b) Božični odmor traja od vštete 24. decembra do vštete 2. januarja (10 dni).

c) Velikonočni odmor traja od vštete velike srede do vštete torka po veliki noči (7 dni).

Odmori služijo oddihu učencev, učiteljev pa, v kolikor dopuščajo to službene dolžnosti. V dobi odmorov je šolski upravitelj odgovoren za redno upravljanje vodstvenih poslov.

3. Pouka prosti dnevi,

ki niso vključeni v odmorih, so vse nedelje in nastopni prazniki:

8. septembra, Mali Šmaren; 1. novembra, Vsi svetniki; 2. novembra, Verne duše (ako je ta dan nedelja, je pouka prost naslednji dan); 8. decembra, Marijino Brezmadežno spočetje; 6. januarja, sv. Trije kralji; 2. februarja, Svečnica; 19. marca, sv. Jožef; 25. marca, Marijino Oznanjenje; Kristusov Vnebohod; Binkoštni ponedeljek; Sv. Rešnje Telo.

4. Verske vaje.

a) Verske vaje se vrše trikrat v šolskem letu. Praviloma se določijo dnevi verskih vaj po sporazumu z župnim uradom in veroučiteljem pri prvi seji učiteljskega sveta za tekoče šolsko leto.

Za prejem sv. zakramentov je določiti eno prosto popoldne in naslednje dopoldne.

Ako se za prvo sv. obhajilo določi 21. junij, na dan sv. Alojzija, je ta dan pouka prost.

b) Kadar se vrši v kakšnem kraju birmovanje, je dan sv. birme za otroke dotične šole pouka prost; za one otroke, ki bodo birmani, pa tudi prejšnje popoldne.

5. Proslave:

a) s pouka prostimi dnevi:

1. decembra, na praznik Ujedinjenja; 17. decembra, na rojstni dan Nj. Vel. kralja; 27. januarja, na praznik sv. Save; 4. februarja, na Strossmayerjev dan; 28. junija, na Vidov dan. Ta dan se vrši služba božja in nato primerne proslave, skupno za vso šolo in občinstvo.

b) s poukom:

Kadar se vrši ob proslavah tudi služba božja, naj se ta vrši prvo uro; šolska proslava pa vedno zadnjo uro pouka, skupno v šoli ali v posameznih razredih:

6. septembra, na rojstni dan Nj. Visočanstva prestolonaslednika; 9. januarja, na rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije; 30. aprila, Zrinjski in Frankopan; 24. maja, sv. Ciril in Metod, ki se sicer praznuje 5. julija v času glavnega odmora.

Prilicne druge proslave znamenitih mož in dogodkov naj bodo vselej zadnjo uro pouka. Ako kak določen dan za proslavo odpade na nedeljo, naj se vrši proslava že prejšnji dan.

Okrajnim načelstvom naročam, da o tem obveste vse krajevne šolske odbore in šolska upraviteljstva. Po tej odredbi se je točno ravnati. V izjemnih slučajih bodo izdane sproti posebne odredbe.

To se objavlja vsem župnim uradom in gg. katehetom v vednost.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1933.

† Gregorij,
škof.

12.

Štev. 243.

Število veroučnih ur na osnovnih šolah.

Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani je z dopisom z dne 14. januarja 1933, IV. No. 18096/1, glede gornjega sporočila:

»Vsem sreskim načelstvom v Dravski banovini, sreski izpostavi v Škofji Loki, mestnemu načelstvu — prosvetni referat — v Ljubljani in škofijskemu ordinariatu v Ljubljani.

Po semkaj došlih pritožbah šolski upravitelji na posameznih kategorijah šol ob sestavljanju urnikov niso upoštevali razdelitve ur za verouk, kakor jo predpisuje »Razdelilnik«, predpisan od ministrstva prosvete O. N. br. 8120 od 9. avgusta 1926.*

* Po tem razdelilniku ima samo nižja skupina (I. in II. oddelek) eno razrednico po eno veroučno uro na teden, višja skupina te šole in vsi razredi (tudi I. razred) več razrednih šol pa po dve uri. — Op. škof. ordinariata. (Vide tudi Škof. list 1930, str. 150.)

Okrajna načelstva se opozarjajo, da je ta »Razdelilnik« do izida novega učnega načrta še vedno v veljavi, na kar je opozoriti vsa šolska upraviteljstva.

To se naznanja vsem župnim uradom in gg. katehetom v vednost.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1933.

† Gregorij,
škof.

13.

Štev. 372.

Cerkveni in nadarbinski gozdovi.

Okrajno načelstvo v Ljubljani je z dopisom z dne 12. januarja 1933, štev. 12.577/5 razposlalo vsem župnim uradom svojega okraja sledeče navodilo:

»Po razpisu kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani, III. No. 5793/1, z dne 18. maja 1931, in III. No. 7289/33, z dne 15. oktobra 1932, se naslov opozarja na predpise § 57. zakona o gozdih z dne 21. decembra 1929 (Uradni list št. 162/35 iz l. 1930), po katerih so dolžni posestniki oziroma upravitelji (uživalci) gozdov, ki so pod posebnim javnim nadzorom (to so gozdovi naslova po § 56. zakona o gozdih), urediti v teh gozdovih trajno gospodarstvo z gospodarskim načrtom odnosno z gospodarskim programom. Rok predložitve gospodarskega načrta oziroma programa je 1. julij 1935. (§ 63.) Posestniki, ki nimajo odobrenega gospodarskega načrta ali programa, morajo glasom §§ 60. in 61. zakona o gozdih predložiti potom občeupravnega oblastva prve stopnje kr. banski upravi vsako leto predlog za sečnjo in vzgojo gozda (pogozdovanje, čiščenje) v treh izvodih radi odobritve. Da bo pravočasna rešitev mogoča, morajo posestniki redoma predložiti sečne in vzgojne predloge štiri mesece pred pričetkom sečnje.

Za gozdove pod posebnim javnim nadzorom, ki ne presegajo 20 ha površine, se napravijo eventualno potrebne uradne poizvedbe brez stroškov za stranke, ako se sečni in vzgojni predlogi predložijo v dobi od 1. januarja do konca marca, odnosno od 1. do zadnjega avgusta.

Posestniku gozda, ki je pod posebnim javnim nadzorom, pa nima odobrenega gospodarskega načrta ali programa, sme občeupravno oblastvo I. stopnje zabraniti vsakršno sečnjo, ako izkorišča gozd brez odobrenega sečnega in vzgojnega predloga (§ 63. zak. o gozdovih). To velja tudi za majhne množine lesa in drv.

Kdor ne upošteva predpisov, ki veljajo glede gospodarskih načrtov, programov, sečnih in vzgojnih predlogov, se po zakonu o gozdovih kazensko zasleduje (§§ 146., 147. in 166.).

Tiskovine za predlog za sečnjo in vzgajanje gozdov se dobe pri tukajšnjem šumarskem referentu ali pa pri šumarskem odseku kr. banske uprave. Kos tiskovine se oddaja po Din 1.25.

Ker velja to navodilo tudi za vse druge okraje (sreze), se objavlja vsem župnim uradom v vednost in ravnanje.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1933.

† Gregorij,
škof.

14.

Izjava.

Podpisani Janko Barle, župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani, sem v svojem pismu na prevzvišenega gosp. knezoškofa dr. Gregorija Rožmana osumil g. Matija Škerbca, župnika v Kranju, da me je hotel dne 22. maja 1932 v Senčurju izpeljati na polje z namenom, da bi me fantje tam pobili.

Prepričal sem se, da je ta moja obdolžitev popolnoma brez vsake podlage in jo zaradi tega preklicujem in obžalujem.

V Ljubljani, dne 6. decembra 1932.

Janko Barle, s. r.,
župnik.

15.

Štev. M 1/1930/31.

Poziv.

Škofijsko cerkveno kot zakonsko sodišče v Ljubljani poziva s tem v smislu kan. 1720 Aleksandra Gelfarba, rojenega 7. decembra 1893 v Odesi, sedaj neznanega bivališča, da pride dne 15. marca 1933 ob 10 dopoldne sam ali pošlje pravilno določenega zastopnika v Ljubljano v škofijski dvorec v I. nadstropje zaradi ugotovitve pravde v tožbi njegove soproge za proglas neveljavnosti zakona.

Župniki, duhovniki in verniki, ki bi vedeli za bivališče zgoraj imenovanega Aleksandra Gelfarba, naj poskrbe, da imenovani izve za poziv.

Škofijsko cerkveno kot zakonsko sodišče v Ljubljani,
dne 15. februarja 1933.

Jože Jagodic,
notar. namestnik.

Dr. Tomaž Klinar,
preiskovalni sodnik.

16.

Duhovne vaje v letu 1932

so napravili: Škof dr. Gregorij Rožman. — Anžič Anton, Anžič Jožef, Arh Luka, dr. Arnejc Janko. — Bartol Mirko, Belec Franc, Benedičič Jakob, Benedik Valentin ml., Bergant Janez, Bešter Janez, Brajec Jožef, Bukovec Martin, Bukowitz Henrik, Burnik Janez. — Cegnar Janez, Cegnar Jožef, Cuderman Kristijan, Cerkovnik Franc. — Čadež Anton, Čadež Viktor, dr. Čepon Anton, Čerin Karel, Česenj Andrej, Crnilec Janez. — Dr. Debevec Jožef, dr. Demšar Jožef, Demšar Viktorijan, Dežman Janez, Dodič Anton, Dolenc Janez, dr. Dolinar Anton, Dolinar Franc, Dovč Janez. — Eppich Jožef, Erker Ferdinand, Erker Jožef, Erzin Leopold. — Dr. Fajdiga Viljem, Ferkulj Jožef, Filipič Janez, Filler Venceslav, Frančič Janez. — Gande Bogomir, Golf Anton, Gornik Anton, Gorše Martin ml., Govekar Franc, Grašič Jožef, Grims Stanislav, dr. Grivec Franc, Gross Karel. — Hafner Anton, Hafner Janez, Hiti Franc, Hiti Franc ml., Hönigman Franc, Hybašek Vojteh. — Jarc Alfonz, Jeglič Stanislav, Jenko Janez, Jenko Mihael, Jeraša Franc, dr. Jere Franc, dr. Jerše Jožef, Jerše Valentin, Ježek Matej, Juvanec Jožef. — Kajdiž Valentin, Kalan Andrej, Kambič Alojzij, Kanduč Franc, Kapus Jožef, Kastelic Anton, Kastelic Matija, Kek

Franc, Kete Janez, dr. Kimovec Franc, Klavžar Janez, Klemenčič Janez, Klemenčič Pavel, dr. Klinar Tomaž, Klopčič Franc, Klopčič Jožef, Kmet Mihael, Knafelj Janez, dr. Knific Janez, Kolenc Franc, Komlanec Anton, Koprivec Peter, Koretič Franc, Koritnik Anton, Košir Franc, Košmerlj Alojzij, dr. Kotnik Jakob, Kragl Viktor, Kraker Jožef, Kraljič Janez, Kregar Stanislav, Kres Jožef, Kurent Alojzij. — Lamovšek Matija, Lavrič Andrej, Lesar Janez, Lončar Franc, Lončar Janez, Lovšin Anton, Lovšin Franc. — Markež Franc, Markič Jožef, Mihelič Valentin, Mlakar Janko, Mozetič Franc, Mrak Matija, Mrkun Anton. — Nadrah Ignacij, Nahtigal Franc, Noč Matija. — Oblak Valentin, Ogrizek Jakob, Omahen Ignacij, dr. Opeka Mihael, Oražem Janez, Osolnik Franc. — Papež Karel, Pavlin Andrej, Pavlin Franc, Pečarič Franc, Pečarič Martin, Peček Alojzij, Pengov Franc, Perčič Mihael, dr. Perne Franc, Petrič Janez (dvakrat), Pfajfar Franc, Pipa Anton, Pipp Viljem, Plot Karel, Podbevšek Jernej, Pollak Jožef, dr. Potočnik Ciril, Pravhar Jožef, Premrl Stanislav, Pucelj Janez. — Rajčevič Franc, dr. Ratajec Anton, Ravnikar Anton, Rihtaršič Janez, Rogelj Jožef, Rozman Jožef, Rupnik Karel. — Schauer Avgust, Selan Anton, Selan Matija, Sitar Valentin, Slak Matija, Smolič Jožef, dr. Snoj Andrej, Sodja Jožef, Sparhakl Karel, Stanonik Anton, Stanonik Maksimilijan, Strah Jožef, Strajhar Janez, Stroj Alojzij, Sušnik Janez. — Šašel Ivan, Škerbec Matija, Škrbe Stanislav, Šolar Jakob, Šolar Jožef, Štrekelj Jakob, Štrukelj Alojzij, Štular Martin. — Tavčar Matej, Tomažič Janez, Tomc Matija, Tomc Valentin, Tome Alojzij ml., dr. Trdan Franc, dr. Turk Jožef. — Dr. Ušeničnik Aleš, dr. Ušeničnik Franc. — Vadnjal Anton, Verce Franc, Verce Jožef, Vidmar Franc, Vidmar Franc ml., Vindišar Janez, Volc Alojzij, Vondrašek Venceslav, Vovk Anton, dr. Vrečar Janez, Vrhovec Franc, Watzl Franc, Wittine Henrik. — Zabukovec Janez, Zor Vincencij, dr. Zupan Alojzij, Zupančič Janez. — Žagar-Sanaval Janez, Žbontar Matej, Železny Alojzij, Žerjav Janez, Žganjar Ignacij, Žitko Alojzij, Žnidaršič Anton (Štanga), Žugelj Nikolaj. — Skupaj 208.

Duhovnih vaj

so se leta 1932 v Domu duhovnih vaj v Ljubljani udeležili možje in fantje iz ljubljanske škofije po dekanijah:

Ljubljana, mesto: možje: Stolna župnija 1, Mar. Oznanjenje 2, Sv. Peter 2, Trnovo 1, Sp. Šiška 1; fantje: Mar. Oznanjenje 2, Sv. Peter 8, Trnovo 1.

Ljubljana, okolica: možje: Brezovica 3, Dobrova 3, Sora 1, Sv. Katarina 1; fantje: Brezovica 1, Dobrova 2, Polhov gradec 8, Preska 8, Št. Vid nad Ljubljano 1, Tomišelj 13.

Cerknica: možje: Begunje 1, Cerknica 1, Stari trg pri Ložu 3, Sv. Trojica 1; fantje: —.

Kamnik: možje: Mengeš 3, Špitalič 1; fantje: Homec 1, Kamnik 8, Mengeš 1, Stranje 10.

Kočevje: —.

Kranj: možje: Cerklje 2, Križe 2, Predoslje 1, Smladnik 2, Šenčur 1; fantje: Cerklje 2, Mavčiče 1, Naklo 1, Predoslje 23, Smladnik 13, Tržič 6.

Leskovec: možje: —; fantje: Krško 1.

Litija: možje: —; fantje: Sava 1.

Loka: možje: Črni vrh 5, Dražgoše 2, Javorje 1, Leskovec 1, Poljane 10, Selca 1, Sorica 1, Stara Oselica 1, Žiri 1; fantje: Bukovščica

6, Črni vrh 7, Dražgoše 2, Leskoviča 1, Lučine 3, Poljane 12, Stara Oselica 1, Žiri 7.

Moravče: možje: Blagovica 2; fantje: Moravče 1, Vače 1.

Novo mesto: možje: —; fantje: Mirna peč 3, Šmihel 2.

Radovljica: možje: Begunje 2, Bled 4, Boh. Bistrica 12, Breznica 1, Dovje 1; fantje: Boh. Bistrica 30, Breznica 1, Dovje 1, Jesenice 2, Kamna gorica 1, Koroška Bela 9.

Ribnica: možje: Ribnica 1, Sv. Gregor 1, Vel. Lašče 2; fantje: Sodražica 13, Vel. Lašče 25.

Semič: možje: —; fantje: Adlešiči 2, Črnomelj 5, Dragatuš 2, Metlika 2, Podzemelj 8, Semič 2, Suhor 2, Vinica 2.

Šmarije: možje: Šmarije 5, Višnja gora 1; fantje: Stična 4, Šmarije 12, Št. Vid pri Stični 3, Višnja gora 1.

Trebnje: možje: Sv. Križ pri Litiji 2, Tržišče 1; fantje: —.

Vrhnika: možje: Gor. Logatec 1, Vrhnika 3; fantje: Borovnica 1, Rakitna 1, Rovte 1, Št. Jošt 14, Zaplana 1.

Žužemberk: možje: —; fantje: Ajdovec 2, Žužemberk 1.

Idrija: možje: —; fantje: Godovič 1.

Vipava: možje: Goče 1; fantje: —.

Skupno: 96 mož in 307 fantov, torej vseh 403 (18 manj kot lani).

17.

Razne objave.

Consignatio festorum suppressorum za l. 1933 je bila priložena prvi številki Škofijskega lista. — Pripominja se, da škof. ordinariat nima že dlje časa nikakih intencij in jih zato tudi za te dni ne more nakazati gg. župnikom.

Naročnina za Škofijski list znaša za l. 1933, kakor doslej, 50 Din. Za poravnavo naročnine so bile priložene položnice prvi številki lista. Nekateri so z naročnino za prejšnja leta še v zaostanku. Naroča se jim, da čim prej poravnajo svojo obveznost.

18.

Slovstvo.

Dr. Franc Ušeničnik: **Katoliška Liturgika**. V Ljubljani 1933. Založila Jugoslovanska knjigarna. Str. XIV. 373, 8°. Cena broš. 96 Din, v polplatno 110 Din, v polusnje 125 Din. — Pisatelj je v drugi izdaji Pastoralnega bogoslovja izločil liturgična vprašanja in obdelal liturgiko v posebni knjigi. Knjiga je namenjena bogoslovcem na teološki fakulteti in bogoslovnih učiliščih. Služila pa bo tudi duhovnikom v dušnem pastirstvu. Zato je pisatelj zgodovinskemu razvoju svetih obredov dodal sedaj veljavne določbe za posamezna liturgična opravila. V dobi, ko se povsod prebujajo živo zanimanje za liturgijo, bodo tudi akademsko izobraženi laiki brali knjigo s pridom in veseljem: ob tem branju bodo bolj in bolj umevali čudovito umetnino cerkvenega leta, nedelje in praznike,

liturgijo postnega časa in velikega tedna, predvsem pa obrede sv. maše in globoki pomen simbolov pri zakramentih in zakramentalih. — Za vse župnijske in duhovnijske urade dovoljuje škof. ordinariat, da si nabavijo knjigo na račun tekočih cerkvenih dohodkov. Nabavo posreduje tudi škof. ordinariat.

Stanko Premrl: **Tebe Boga hvalimo**. Mešani zbor z orglami. V Ljubljani 1933. Samozaložba. Cena 4 ozir. 3 Din. To skladbo je rodila potreba po čim krajšem zahvalnem spevu in bo posebno prav prišla ob cerkvenih in državnih zahvalnih službah božjih, pri katerih se bo odslej pela zahvalnica le v slovenskem jeziku. Skladba je taka, da jo bo razumen in spreten organist učinkovito izvajal tudi s šibkejšim zborom.

19.

Škofijska kronika.

Prezentiran je bil za župnika v Begunjah pri Lescah Franc Gornik, župni upravitelj istotam, in bil na župnijo umeščen 16. febr. 1933.

Imenovana sta bila: Anton Jerman, kaplan na Suhorju, za upravitelja župnije Radovica in Anton Hafner, kurat v državni ženski kaznilnici v Begunjah pri Lescah, za kaplana v Begunjah pri Lescah.

Premeščen je bil kot kaplan: Andrej Kušlan iz Kamne gorice na Trebelno.

Nameščeni so bili kot kaplani: Mihael Burja v Dobrniču, Leopold Čampa v Loškem potoku, Janez Kalan v St. Janžu, Boris Komar v Metliki, Ladislav Lampič v Šmartnem pri Litiji, Pavel Slapar pri Dev. Mar. v Polju in Anton Smolič v Podzemlju.

Stalna pokojnina je dovoljena Matiji Novaku, župniku na Radovici.

Umrlí so: Jurij Rozman, biseromašnik in župnik v pok., v Trbojah dne 1. januarja 1933 v starosti 87 let; Rudolf Kapš, župnik v Banjaloki, dne 29. januarja 1933 v starosti 47 let in Matej Ahačič, župnik v zač. pok., v Kropi dne 8. februarja 1933 v starosti 55 let. Naj v miru počivajo!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 20. februarja 1933.

† GREGORIJ,

škof.

Jože Jagodic,
v. d. ravn.

Vsebina: 3. Pastirsko pismo jugoslovanskih škofov o SKJ. — 4. Izjava. — 5. Gospodom duhovnikom za l. 1933. — 6. Kanonična vizitacija l. 1933. — 7. Pastoralne konferencie l. 1933. — 8. Izpiti duhovnikov v zmislu kan. 130. — 9. Novomašniki l. 1933. — 10. Navodilo o evidenci državnih taks. — 11. Šolski počitniški dnevi in prazniki. — 12. Število veroučnih ur na osnovnih šolah. — 13. Cerkevni in nadarbinski gozdovi. — 14. Izjava. — 15. Poziv cerkvenega sodišča. — 16. Duhovne vaje v l. 1932. — 17. Razne objave. — 18. Slovestvo. — 19. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.